

Asia: D6L56D3-22

Nationell rapport - den fjärde universella periodiska granskningen (UPR)

Lausunnonantajan lausunto

1. Hur genomförandet av rekommendationerna från den föregående UPR-granskningen har lyckats och vilka åtgärder som det vore bra att ta upp i rapporten?

-

2. Vilka allmänna teman med anknytning till de mänskliga rättigheterna som Finland har lyckats med eller som behöver ytterligare uppmärksamhet?

Ekumeniska Rådet i Finland vill lyfta fram följande frågor som Utrikesministeriet kan se närmare på.

1) Asylsökanden

a) Asylsökandes religions- och trosfrihet måste skyddas i enlighet med internationella avtal för mänskliga rättigheter. Finland måste utveckla invandrarmyndigheternas kunskaper om religionsfrihet. Det finns diskriminerande, opålitliga och antireligiösa aspekter i asylintervjuförfarandet i fall där asylsökandens religiösa trosuppfattningar bedöms. Den uppfyller inte heller sitt syfte när det gäller att fastställa orsaker för asyl. Myndigheternas religionskunnighet och förståelse av religionsfrihet måste förbättras. Papperslösa personer får inte stämplas som illegala invånare. Särskild uppmärksamhet bör ägnas åt att utreda deras situation.

b) Religions- och trosfriheten tillämpas i varierande grad på mottagningsförläggningarna. Det måste säkerställas att religions- och trosfriheten utövas på ett rättvist och jämlikt sätt i dessa enheter. Förläggningarna är en speciell plats där flera olika religioner lever och bor i samma lokaler. Detta lägger särskild vikt vid betydelsen av jämlikhet och rättvisa. De positiva och negativa dimensionerna av religionsfrihet och neutralitet måste beaktas, särskilt i enheternas offentliga utrymmen. Enligt grundlagens 11 § har alla i Finland rätt till tros- och samvetsfrihet. Till denna frihet hör rätten att få bekänna och utöva sin religion, rätt att uttrycka sin övertygelse och rätt att tillhöra eller inte tillhöra något religiöst samfund. Ingen är tvingad till att delta i trosutövning som strider mot det egna samvetet. Huvudprincipen är att förläggningarna möjliggör asylsökandenas kontakt till de församlingar och religiösa samfund som finns på placeringsorten så att den asylsökande vid

behov har möjlighet att hitta kontaktuppgifter till dessa. Strävan är att en asylsökande i huvudsak hittar möjlighet till att utöva sin religion utanför förläggningen, i en mer organisk miljö; i församlingar och andra religiösa gemenskaper. Jämställdhetsombudsmannen har i sin publikation Opas yhdenvertaisuussuunnittelu vastaanottokeskuksissa uttalat följande:

Befolkningsgrupper i förläggningen: religionsfrihet och utövande av religion

- Religion är en mänsklig rättighet. Den asylsökande har rätt till att tro och att utöva sin religion. Religion är för många asylsökanden en grundläggande del av den egna identiteten. Under asylprocessen kan religionens betydelse som en källa till andligt välmående bli ännu viktigare.
- Varje asylsökande har religionsfrihet. Den asylsökande får fritt välja ifall hen vill utöva någon religion eller inte. Den asylsökande får också byta religion om hen så vill.
- Till trosfriheten hör att en asylsökande, när hen bor på förläggningen, inte mot sin vilja ska behöva delta i religiösa eller religiöst präglade tillställningar, att hen inte mot sin vilja tvingas diskutera religiösa frågor eller behöva uppleva andra typer av påtryckningar med religiösa förtecken. Personalen gör gott i att följa med situationen mellan olika grupperingar och individer.
- Förläggningsspersonalen hjälper jämlikt de asylsökanden i frågor gällande asylsökandenas religionsutövning, så långt som det egna arbetet och arbetsuppgifterna ger möjlighet till. Syftet är att en asylsökande får information om möjlighet till utövande av den egna religionen på förläggningens placeringsort.

c) Flyktingar som flyr undan religiös förföljelse bör få internationellt skydd. Myndigheterna måste utveckla särskilda mekanismer och färdigheter för att identifiera förföljelse. Samma skyddsmekanism bör utvecklas för att upptäcka offer för människohandel.

d) Ojämlikt behandlande av asylsökanden med olika etniska bakgrund.

Flyktingar från främst Mellanöstern och Främre Orienten som anlände 2015 har behövt uthärda långa asylbehandlingstider. I vissa fall väntar man fortfarande på beslut. När ukrainska flyktingar våren 2022 har fått tillfälligt uppehållstillstånd med brådskande fart, tillika med tillåtelse att arbeta efter att ha lämnat in sin ansökan, har detta förfarande ifrågasatts av asylsökande som efter många års väntan fortfarande saknar beslut. Detta är ett jämställdhetsproblem som man bör ta på allvar, inte minst p.g.a. samhällsfreden. Ojämlikt behandlande förorsakar onödig frustration och konflikter. Även inkomstgränserna för familjeåterförening är för höga. Finland bör bli bättre på integrering av alla flyktingar, oberoende av etnisk tillhörighet. Alla bör behandlas lika, vare sig det gäller uppehållstillstånd, beviljad rätt att arbeta eller studera, samt behandlingstid i beviljande av olika ekonomiska stödfunktioner.

2) Främjande av goda relationer i samhället och minskning av hatretorik

Attitydklimatet i Finland har blivit mer polariserat och fientligt. Diskriminering, trakasserier och hatretorik mot personer med religiös övertygelse, i synnerhet mot personer som tillhör religiösa minoriteter, har blivit allt vanligare och har ibland till och med tagit sig våldsamma uttryck. För att

främja goda relationer mellan människor och bekämpa hatretorik är det nödvändigt att öka 1) religionsförståelse och medvetenheten om religionsfrihet, 2) global uppfostran och 3) det systematiska befrämjandet av religionsdialog samt mötet mellan religioner, trosuppfattningar och icke-religiösa människor på alla nivåer i samhället. Här är t.ex. Bra sagt-projektet som Yle och Dialogpausstiftelsen lanserat ett ypperligt exempel på sätt man kan arbeta med frågorna på gräsrotsnivå, på olika samhällsskikt. Ekumeniska Rådet i Finland har haft goda erfarenheter av dessa verktyg.

3) Statens likabehandlande av kyrkliga och religiösa samfund i sin kriskommunikation

Statens krisinformation till alla religiösa samfund har inte varit jämlik under coronapandemin. Enbart majoritetskyrkorna (f.d. statskyrkorna Evangeliska-lutherska kyrkan i Finland och Ortodoxa kyrkan i Finland) blev kontaktade från myndighetshåll med rekommendationer om hur religiösa samfund bör gå tillväga med sin verksamhet under pandemin. De olika minoritetskyrkorna, kristna organisationerna och andra religiösa samfund blev utan myndighetsinstruktioner under hela pandemins gång och de behövde själva vara proaktiva i att söka svar och hitta lösningar i hur de borde gått till väga. Myndigheterna bör i framtida utvecklande av sin kriskommunikationsstrategi bättre ta i hänsyn minoritetssamfund och hur man jämlikt kommunicerar från statligt håll till alla.

3. Andra kommentarer (t.ex. om rapportutkastet)

-

Tiainen Sarah
Suomen Ekumeeninen Neuvosto